

Vöröslámpás Európa-ház

2015: három tételben

„mint nyári lobogás szikréje
úgy hasít minden hazugság
fekélylő-sötét szövetébe”
(Nagy Gáspár)

I.

VÍG ESZTENDŐT zsoldároztunk és reméltünk 2015 elején, mert múlt évi krónikánkban (2015/2) alaposan tárgyalt Lyóbarátunk, az USA budapesti nagykövetségének nótás kedvű felforgató-művésze távozott az országból. Nem családi okokból persze, ahogy fillentette, hanem pökhendi beavatkozás-kényszere már a kiutasítás szelét fűtta a Szabadság térre. Így hát hazája megszabadította bekerített követségének szorongásából, és hazarendelte. Felszabadító érzés persze ne töltsön el bennünket, mert washingtoni hivatalában Victoria Nuland naccsága szag-értő körében Magyarország-csahosaival eszelheti ki az Orbán-kormány elleni hadműveleteket. Vélhetjük: „professzor” Charles Gati, a titkosszolgálat és a honi demokráciaharcosok, például a gitáros Simonyi Andrásról a táncos lábú Ferenc testvérig – akit ne fokozzunk le köresetté, mert a felforgatás bajnoka –, ötletekkel sziporkáznak. Tegyük hozzá: a pesti követség apparátusa, az ügynökök, lehallgatók, tanácsadók sokasága itt maradt, s ők is a szerint hangszerelnek, ahogy a washingtoni központnak kedves. Így megy ez a liberális rágalomnóta Mark Palmer óta, hogy nem röstelli már a primitív színjátékot a világ legerősebb állama? – tűnődniék hosszan, de nincs idő, mert megérkezett az új nagykövet: Colleen Bell. Aki ugyan az első jelölésekor megbukott, de aztán Obama kampányára adott dollár százazrei döntöttek alkalmasságáról. Ám hitelét is veszti, amikor a tartós csönd után, októberben a Corvinus Egyetemen ország(rendszer) értékelőjében a korrupciót emlegeti, mert hiszen ő szakértelem, elemi tájékozottság, nyelvtudás nélkül csekkre vásárolta budapesti illetékességét.

Amint elődje is, Eleni Tsakopoulos Kounalakis, akinek életét és budapesti három esztendejét *Nagykövet asszony* című emlékiratából ismerhetjük meg (ford. Gálvölgyi Judit. Budapest, 2015, Kossuth). Előhangként egy ízetlen történet,

ABLONCZY LÁSZLÓ (1945) a Nemzeti Színház korábbi igazgatója (1991–1999); legutóbbi kötete: *„Templom, parlament, Kínpad: megannyi színpad” – ÁVH-s (be)súgókkal* (2014).

amint Hende Csaba italozó katonavezérei az első vadászati „szertartás” ünnepeként megalázzák a döglött, mocskos disznóra fektetett diplomatát. Gyalázatos otrombaság, ám a fejezet ellentételez is, és hollywoodi giccsbe fordul, amikor az Afganisztánba induló amerikai katonák harcra készülődésének élményét idézi. S az olvasó pedig Vietnamtól Irakig az USA kudarcos háborúira, az ártatlanok kínzására, a szájbevezelésekre, a téves célpontok tragédiájára is gondol. Mint 2015. október 4-én érkezett hírből is: az amerikai légierő egy afgán kórházat bombázott – tizenhatan meghaltak. Bocsánat helyett a jenki hivatalosság cinizmusáról értesültünk: „Járulékos kár.”

Hillary Clinton köréhez kötődik Eleni Kounalakis, aki a „bűbáj iskolának” becézett külügyi (és titkosszolgálati) képzést követően rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek Szingapúrba készült. Ám váratlan fordulattal ugrott a Távol-Kelet, s az obamai hivatal Budapestre irányította. Nem tudjuk az okát, de sejthető: férje, Markos, újságíró a változások idején Budapestről tudósított. Házastársaként utazik, de tán fontosabb az ő terepismerete, írói, tájékoztatási hajlandósága, érzékenysége, mint az asszony magas megbízatása. Eleni Kounalakis megvásárolt és elolvasott egy Magyarország történetét ismertető könyvet, majd a Szenátus Külügyi Bizottságának Európai Albizottsága meghallgatta, s jöhetett. Törekvő, okos, politikai elhivatottságát példás ambícióval beteljesítő, családszerető asszonynak ismerjük meg Eleni Kounalakit, aki görög kötöttségeit sem tagadja meg, és akit áthat az új haza felsőbbrendűségének tudata is. Ám követségi megbízatásának amatőrségéről némely fordulata árulkodik. Egykori gazdája, a külügyminisztérium illetékesei bizonyára olvasták a kéziratot, de hazai észjárással. Mert csacska mondatok bukkannak elő. Például: fiatalkorában keletberlini élményeiből próbálta „elképzelní, milyen lehetett az élet Magyarországon a vasfüggöny mögött eltöltött évtizedekben”. A politika és a történelem nem képzelgéseken alapul; talán nem túlzott igény, hogy a diplomata ismerje a térség közelmúltját. Különösen, ha a szovjet birodalom felfelő drámai folyamatában két évtizeddel korábban világrengető fordulatok terepeként vált ismertté. S hogy egy-egy ország miféle, XX. század végére összetolult traumákkal érkezett a fordulathoz, az máig, negyedszáza múltán sem tisztázódott. Az NDK bolsevik sötétségében a kádári ország szinte világolt. De a könyv hiteléről csak ennyit: merő hazugság a holokausztról állítani, hogy „a magyarok a vasfüggöny leomlása után is inkább hallgattak a kérdéstről – hogy annak a kornak a szörnyűségei elhalványuljanak az emlékezetben”. Úgy volna méltányos és hiteles, ha a nagykövet asszony megemlítené: 1990-hez sorvadtt elmével érkezttünk. Mert addig a szétszabdalt ország történeéseiről vagy a Tanácsköztársaság valós eseményeiről éppúgy nem tudhattunk, írhattunk, beszélhattunk, mint a felszabadító szovjet hadsereg gyarmatosításáról és 1956-ról. Avagy: a több száz ezer Gulágot elszenvedettek és az áldozatok sorsáról. Az 1945 utáni nemzedékek úgy nevelődtek, hogy kellő mélységben a zsidó szenvedések sem szerepeltek a tananyagban és a hivatalos ünnepek sorában. Nem beszélhattunk kellő súllyal a kisebbségi sorba nyomorított magyarságról sem, melyhez az USA cinikusan

falazott, az általa pénzelt Szabad Európa Rádió is ezért sunyított. Merthogy a román diktátor néhány kérdésben illette magát, a varsói testvérek között a washingtoni politika egyedüli kedvezményezettjeként páváskodott. Negyedszázada valamennyi amerikai nagykövet mintha a hazahívott, magánügyleteit és a szabaddemokratákat menedzselő Mark Palmer (immár békében nyugszik, életét a polgári magyar kormány tovább nem emészt) sokszorosított hagyatkozását kárálná. Például a folytonosan növekvő antiszemizmusról. Ismerős ez az egykori tragédiát alávalóan politikai trükké silányító szabaddemokraták mániákus nemzetpiszkolására alapozott politika. Emlékezzünk: az Antall-kormány idején már a Dunába lövetés rémvíziójával szuggerálták a félelmet. Hiteles személy, Köves Slomó beszélt a tényekről: Magyarországon évente negyven szóbeli sértés, gyalázkodás szerepel a vétséglistán, Franciaországban hat-hét-száz fizikai támadás éri a zsidókat, s ebben fegyveres gyilkosságok is szerepelnek. Eleddig nem értesültem, hogy USA párizsi nagykövete vagy változatos éberügyi aktivista hálózatai, a fizetett „civilék” (Freedom House, Helsinki Bizottság, TASZ... stb.) nyilvánosan elmarasztalnák Francois Holland országát. Így hát Netanjahu úr általánosító rágalmát tekintsük hivatalos álláspontnak, miszerint egész Európa antiszemita?

Az pedig már becstelen csúsztatás és általánosítás, amikor Eleni Kounalakis, a holokauszt poklát megjárt Sorost idézve, sugallatosan általánosítja az Orbán-kormány zsidóellenességét: „A probléma a következő: Budapesten sokan vannak, akik most félnek. És Magyarországon nagyon rossz, amikor az emberek félni kezdenek.” Az USA-ban is a mindennapi gyilkosságok híre folytán. Változatos, hogy ki mikor, mitől fél Magyarországon és akár az USA-ban, ahol a szabad fegyvervásárlás boldogító államában nincs nap, hogy campuson, iskolában, játszótéren, moziban elvetemült ámokfutó ne gyilkolna ártatlanokat. Mert a szabad fegyvervásárlás a demokrácia etalonja. Amúgy én például az USA-tól félek, mert süket az események árnyalt, történeti elemzésére, távlatos összefüggésekkel pedig nem bajmóldok. Noha a világ felforgatásában fáradhatatlan. Voltaképp a rosszabbat is vélhetjük: Európa meggyöngítésének, felbolydításának terve is vezethette, amikor hadműveletei folytán ránk szabadult a Közel-Kelet és Észak-Afrika menekültáradata. Éltem eleget Franciaországban ahhoz, hogy kérdezzem: ugyan miért nem olvastam, hallottam egyszer is, hogy a párizsi amerikai nagykövet nyilvánosan elítélte a franciaországi zsidóság elleni merényleteket? Lauder úr, a Zsidó Világkongresszus elnöke valami talányos számítás nyomán közölte: Budapest 60 százaléka antiszemita (április 13.). Bizonyára, ha a sukorói akciója kaszinókban tetőzik, kedvezőbb vélekedéssel szolgálna. Azt mondja a nagykövet asszony: „Olvastam fordításban Márai Sándort, Szerb Antalt, Szabó Magdát, Vámos Miklóst és másokat. Mielőtt Budapestre érkeztem, sosem halottam magyar írókról, most meg nem tudtam betelni velük.” Hogy angol nyelven kitől mi kerülhetett kezébe, az esetleges. Márai és Szabó Magda is írt eleget, ami a nyugati könyvpiacnak kedves, de az inkább lektúr, mint XX. századi sorsunk megszenvedettségének elbeszélése. Mert ha Márai

naplóit vagy Szabó Magda Kölcsey-, Vörösmarty-esszéit, Ady, Radnóti, Illyés Gyula, József Attila verseit ismerné, ilyen fölényeskedve nem írt volna mai küszködéseinkről. Már ami európai és világdimenzióban is a nemzeti érdekek jegyében való gondolkodást és cselekvést jelent. Az „innovációban” jelentős Teller Ede például gyakran említette: Ady költészetének köszönhető, hogy kutatóként új összefüggések nyíltak meg előtte. Ilyenképpen Ady gyötrelmei, jajdulásai formán, tehát sorsmélységben aligha értheti a nagykövetasszony a magyar XX. századot. A politikai fordulat után a megújult Magyarok Világszövetsége tiszteletbeli elnöknek éppen Teller Edét választotta, aki sem az Antall-, se az első Orbán-kormány elleni Soros-féle riogatás és hivatalos amerikai politikai viszály szításában nem óhajtott szólózni. Mert Adytól jól tudta: a világhatalmak játékában kis nép vagyunk, súlyos vétségeink, mulasztásaink tanulságaival („Nekünk Mohács kell...”) a levegőt is „radikálisan” kell vennünk, hogy életben maradjunk. Így az emberség dimenziójában a „radikális” kifejezés Adynál nem a mások elleni agressziót jelenti, hanem a magunk kemény, pontos látását, értelmezését, hogy magyar sorsunkat éltesük a holnapnak. Az önszigor persze nem azt jelenti, hogy Gyurcsány Ferenc, Fischer Iván és az amerikai külügyi érdekek folytán mindenkoron Charles Gati színvonalán vívódjunk életünk, sorsunk tisztításán. „A haza végzet, nem trükk és mutatványszám” – írta Márai Sándor.

Ám negyedszázada nem ezt éljük: ilyenképpen Orbán Viktor a fő tétel az USA korábbi nagykövetének politikai vonalában. Az emlékező minősítése csavaros fordulattal a Budapesten időző főnöke, Condoleezza Rice megjegyzéséből visszhangzik: „...már kihallottam véleményét: nyilvánvalóan aggasztotta, amit Orbán vezetése jelentett Magyarországnak, ám az Egyesült Államoknak elegendő brutális országgal kellett foglalkoznia. Erőszakoskodókra nem sok időnk maradt.” Ami azt is jelenti, hogy ha ráérősebb volna az USA, csapatait bevetné, mert ő nem tűrheti az „erőszakoskodó” vezette országot, potomság, hogy a polgáriakat nagy többséggel megválasztották. Ukrajnában beavatkozott pénzzel, fegyverrel, a szélsőjobb söpredékkal egy hivatalosan megválasztott kormányt elzavartak. Amerikai ügynökök és hivatalnokok szállták meg az országot, a minisztériumokat – ott most rendben bonyolódik a demokrácia, mert a Putyin elleni front tágulhatott. És nem mutatkozik nyugtalanság Szaúd-Arábia ellen sem, ahol ugyan a nyilvános kivégzések mindennapos attrakciók, ám a Közel-Keleten az USA-nak az olaj a demokrácia mértékegysége. Mert tudnivaló: egy-egy ország demokrácia-szempontjait az USA működteti. Világhatalmi dramaturgia: ilyenképpen mindenütt az országok szerinti sajátos nyugtalanítás-játékait szervezheti, s persze az „aggódási” koefficiens is ehhez igazodik. Ifjabb Bush elnököt például nem emésztette, hogy vegyi fegyverekre hivatkozva, hazugságra alapozottan indított háborút Irak ellen. Eredménye: nem a demokráciát, hanem az ország és azóta a térség helyzetét is infernóba lökte. Az „amerikai értékek” hadi exportja: örökös anarchia. Eleni Kounalakis érvel az Egyesült Államok kivételes küldetéséről: „Az emberek néha azt mondják, Amerika nem lehet a világ rendőre. Én viszont azt mondom: »Képzelnünk el egy rendőrség nélküli vilá-

got.«” Butácska és önleplező ars politika. Mert egy demokratikus rendőrség törvénye és rendje változatos helyzetben is azonosan működik. Az USA mint világrendőrség pedig elnökének utasítására („fékek és ellenhatások rendszere”?), törvényhozási, ENSZ- vagy NATO-jóváhagyás nélkül gyakran önkényesen dönt háborút is kirobbantó eseményekről. Ami pedig a diktatúra jele, igaz, hogy a nagykövet asszony szerint az Egyesült Államok a nagykövetségein át „...osztja meg demokratikus értékrendünket a világgal...” Vagyis: vendégként is jogot formál a szervezkedésre. S mint Mark Palmer vagy utóbb Lyóbarát esetében is érzékeltük: a „demokratikus értékrend” a beavatkozásig menően gátlásmentesen működik. S nem csak Budapesten, mert például nemrégiben a cseh köztársasági elnöke, Zeman is tudatta: az USA nagykövete „nem szívesen látott” személy a Hradzsiban.

Voltaképp érdektelen Eleni Kounalakis emlékirata; szót se érdemelne, ha nem mutatná az USA magyarpolitikájának vízjelét. Jó és hiteles memoár távlatban íródik, és kellő tájékozottság, műveltség is megalapozza hitelét. A nagykövet asszony sietősen közreadott könyvét inkább külügyi érdek, továbbá Hillary Clinton elnöki készülődése is inkább, mint személyes indíttatás vezette. Mert beszédes, hogy az Európai Unió elnökségről írott fejezetben a média és az alaptörvény körüli viszályokról és a külsőségekről beszél, és szava sincs az egyik központi, valóban európai kérdéstről, a cigányság ügyéről. Csak gyanítjuk a némaság okát: az Orbán-kormány antiszemitizmusát és rasszizmusát így bajosabban sugallhatná. S tán az egykori gyöngyöspatai látogatás érintettsége okán is hallgat, mert kudarcos volt nagyköveti akciója, amikor Field ügynök lelepleződött, aki lázította a romákat, amelynek tényeit a hazai titkosszolgálat is vizsgálta. S hogy az eredményét Pintér Sándor tartósan zárolta, sejteti: a belügyminiszter az amerikai követségre utaló terhelő tényeket palackpostaként küldi a jövendőnek. Műveltségfogyatékos volta és léha tudományossága folytán nincs okom Schmitt Pál elnöki alkalmasságát védeni. Ám bizonyos vagyok: a nagykövet asszony nyelvtudás hiányában nélkülözi a metafórákban gondolkodást is, ezért nem érti, amikor a többszörös olimpiai bajnok azt mondja: győztes a magyar! Schmitt mondhatja, s nem az elveszett világháborúkat értelmezi újra, hanem a holnapi reményt, bátorítást sugallja, akár társadalmi méretekben is. Mert egyébiránt NATO-tagként sem mondhatnánk magunkat győztesnek Afganisztánban, noha egykor Németh Zsolt tudatta a hon polgárait: a hazát védjük a távoli háborúban. A művészetek iránt érdeklődő személyt sejtünk a nagykövet asszonyban, ám feltűnő: hároméves magyarországi időzését elbeszélve szava sincs kiállításokról, koncertekről, színházi élményről, egyéni művelődési eseményekről. Így különösen meghökkentő, amikor sajátos allűr-szolgálatosságát elbeszéli. Napolitano asszony, belbiztonsági miniszter pesti látogatása idején operát nézne, de a műintézményben éppen balettet próbálnak. Megtekintik az épületet, az idegenvezető siket tudatlanságában azt mondja: a régi rendszerben oroszul vagy magyarul énekelték az operákat. Ebből a nagykövet levonta a következtetést: „Nehéz nem észre- venni”, hogy „Magyarorszá-

gon az emberek többnyire a történelmi családi hűség alapján határozzák meg magukat”. Miért nem kérdezett vissza? A *Traviátát* oroszul? Soha, legfőnebb, ha orosz vendégénekes szerepelt. Ám Nyeszterenko a Kékszakállút is magyarul énekelte. Hozzá: az opera előadásának nyelvszokása az évtizedek során változott – ebből emberi és rendszerarculatot formálni tévedés. Svéd Sándor a Rákosi-korban is minden szerepét olaszul énekelte. Ám az este mégse maradt opera és énekes nélkül. Valamikor a diplomata is úgy érezte magát jól Pesten, ha Lakatos Sándor vagy Járóka Sándor muzsikál neki a gulyáshoz. Az USA követsége a budai kisvendéglőbe hívja a szórakoztató művészt, aki „elismert szoprán...”, aki akkoriban a Staatsoperben énekelt, de hazajárt Budapestre is”. Éppen itthon időzött, a követség munkatársa „rábeszélte, hogy Napolitano asszony kedvéért jöjjön el énekelni az étterembe”. Meglehet, hogy az amerikai olvasónak imponál a diplomata módi, de magyar változatban hivalkodásról árulkodik. A „stratégia partner” az opera nagy híve, a balett kevésbé érdekes, hát áriázzanak neki a követség nyilvános vacsoráján.

Sietős közeliséggel született emlékiratok gyakori hátránya, hogy az idővel felbukkanó tények árnyalják, lefokozzák a történetet, netán névre utaló események nyilvánosságra kerülnek. Eleni Kounalakis könyvéből értesülünk arról, hogy Hillary Clinton kemény, Orbánt Viktort és kormányát kioktató beszédre készült budapesti látogatásán Tom Lantos ünnepe alkalmából. A nagykövet asszony meggyőzte a felelős igazgatót, hogy a külügyminiszter asszony az amerikai „aggodalmaikat” ne nyíltan, a beszédben vesse fel, hanem a négy szemközti megbeszélésen. Minap (a december 3-ai híradásokból) megvilágosodtunk: Hillary Clintont bírósági ítélet kötelezte, hogy levelezését hozza nyilvánosságra. Ebből kitűnik: Hillary Clinton budapesti látogatása előtt két nappal Fischer Iván karmester, Vernon Jordan ügyvéd közvetítésével, az Orbán-kormányt piszkoló levelet juttatott el a külügyminiszter asszonyhoz. Fischer úr, aki a kádári-aczéli időben elégedett volt a holokausztemlékezet gyakorlatával és a demokráciával, most begerjedt. Ám politikaműzsai természeté okán inkább mosolyogjuk a hisztérikus természetű zenészt, aki fáradhatatlan propagandistának bizonyul hazája ellen. Bartók műveit vezényelheti, de szellemét nem érti. Aki külhonban bármikor nyilatkozott, s oka lett volna rá, de hazája és rendszere ellen nem beszélt. S mint a levélből kitűnik: Fischer úr készséges, még ajánlkozik is a további szolgálatra. Magyar karakterológiai ismereteit folytonosan megosztja a nagyvilággal (lásd legutóbb *Frankfurter Allgemeine Zeitung*), bár az angolok zenei és nem embertani tudásáért tisztelték meg akadémiai címmel. Ám a dolog jól foly: Fischer Iván még Hillary Clinton elnöki akadémiajának levelező tagjává is emelkedhet.

FELTŰNŐEN KERÜLI a nagykövet asszony, hogy emlékiratában magánismeretségeinek, találkozóinak köréből neveket említsen. Noha tudjuk: az Egyesült Államok diplomáciája világhíres szervezőművészetet működtet. Természetesen a titkosszolgálatával együteműségében is: hogy a „civil” hálózatokon át teremtsen kapcsolatokat, befolyásoljon, hangoljon át érdekeinek nem tetsző je-

lenségeket, folyamatokat. Egy személy mindenképp hiányzik: Gyurcsány Ferenc, aki ugyan az Egyesült Államok VIP-személyisége, ám korszakos jelenség. Nevéhez köthető a gazdasági és politikai összeroppanás. Eleni Kounalakis a világválságot említi, de hogy az Európai Unió fedezékében Gyurcsánnyal tetőzött nálunk a másfél-két évtizedes testvéri szociálliberális pénzügyi, gazdasági és művészeti, politikai összeomlás, erről a nagykövet asszonynak egy szava sincs. Vélhetjük: erről sem a külügyben vagy a pesti követség amúgy mélyen ambiciózus és tehetséges munkatársai nem tájékoztatták, netán vélekedését kihúzták a kéziratából. Ilyenképpen a közeli magyar helyzet elemzése téves, de legalábbis rokkant. Mint érzékeljük: az USA diplomáciája nem vonta le a tanulságot, nem hangszerelte diplomáciáját, változatlanul a Lantos–Gati–Soros-féle kottából dallanak. S ezért egyre inkább sértő és hamis a „stratégiai szövetségre” hivatkozó, ünnepelt barátság. Mert mint az új nagykövet asszony, Colleen Bell 2015 októberében a Corvin Egyetemen elhangzott beszédéből is értesültünk: a paksi bővítéstől a kerítésig annyi baja van, hogy a hazai közéletben már csak ez visszhangzik. Néhány nappal később hazaszólították, aligha beszédének színvonala okán, hiszen ezt az amerikai külügy jóváhagyta, ha éppen nem ott írták.

Valamennyi diplomata nyilatkozat a példás NATO-együttműködést zengi, majd változatos hangszerelésben a rettenetes gond: Orbán Viktor és kormánya. Fel nem éri hódító és úrhatnám eszével, miért van, hogy az USA-ra gondolva világszerte egyre inkább a köd lepi el az elméket, ha a demokrácia nagydoktoraként véleményezi a világ eseményeit. A nagykövet asszony könyve világosan tükrözi: nem készítették fel arra, hogy Magyarország XX. századi történetét kellő mélységben és máig ható összefüggéseiben megismerje. Sejdíti ugyan a szétदारoltatásunk mélységet, ám összefüggések látásának híján Trianon ügyét mai bóvlival jelképezi, és egy szuvenírrrel, nagy-magyarországos zoknival bajmóldodik – noha ez a piacszabadság vacaksága, melyhez az Orbán-kormány-nak semmi köze. A nemzeti összetartozás napja a nagykövet asszonyt megvilágosította: „A Trianon-téma ezzel nemhogy lezárult, de éppen hogy elkezdődött Orbán Viktor és politikai családja számára.” Hamis állítás, mert a második Orbán-kormány csak folytatta az 1998–2002 közötti nemzetpolitikát, amiről vélhetően a nagykövet asszony nem értesült. Tegyük hozzá: Gyurcsány Ferenc nevéhez köthető 2004. decemberi szavazás csak súlyosbította a sebesültséget. Magyarországra készülődvén, a „bűbáj iskolájában” és minisztériumában sem világosították fel arról, hogy az Orbán Viktor vezette Fidesz nagy fordulata a néppártosodás sikerét jelezte már 1998-ban, amely szerint a polgári és nemzeti-európai törekvések jegyében Antall József örökségét folytatta. Antall pedig mondta és gyakorolta az itthon és külföldön annyit gyalázott és rágalmazott hitvallását: lélekben tizenöt millió magyar miniszterelnöke. Egyébiránt a „Trianon sztori” mint „új narratíva” nyelvi nyeglesége politikai tévedés is. Noha abban igaza van a nagykövet asszonynak Kovács Zoltán államtitkárral vitatkozva, hogy a holokauszthoz ne hasonlítsunk. Egyáltalán: az emberi fájdalomnak, pusztulásnak, veszteségeknek, a népirtásnak Európa-bajnoksága és olimpiája nincs. Azért

kérdés, hogy a Bartók Béla életművét becsülő Eleni Kounalakisnak, akit különösen a magyar törvényalkotás aggasztott oly mélyen, miért nincs szava arról például, hogy Szlovákia a Beneš-törvényekhez ragaszkodik. A romániai magyarság elleni változatos jogsértéseket is feledi hivatali idejéből, mert hisz a folytonos állami provokációk és rágalmak a magyarországi közéletet változatosan és folyamatosan nyugtalanítják. A törvények ellenében az egyházi javak bitorlása, a marosvásárhelyi anyanyelvi orvostképzés megtagadása, a Mikó Kollégium botránya... – és annyi más, nyelvi, társadalmi gyalázkodás, mely folytonosan védekezésre kényszeríti a kisebbségben élő honfitársainkat. Szomorú tény, hogy fáradhatatlan pártoskodó, „demokratikus” civódásuk folytán az önszétdaraboltság állapotába hullottak. Hallgat Kounalakis, mert az általa rajongott brüsszivaros Bill Clintontól másfél évtizede tudjuk: Romániában a nemzetiségi kérdést megoldották.

Számos más és súlyosabb érv is felmerül az USA szupremácia-tudatának lohasztására, ilyenképp is értjük Orbán Viktor nyers válaszát, amikor a nagykövet asszony demokráciáról okította: „Miniszterelnök úr, Kundera számára a szabadság azt jelenti, hogy nem elnyomítottként élni – kivált nem saját kormányunk elnyomottaiként. Erről szól a demokrácia.” Mire Orbán: „Ez a дума a demokráciáról marhaság.” Az bizony, mert Robert Schumann Európa-látomása mára nyilvánosházzá züllött – a cég reklámja pedig Jean-Claude Juncker. Akinek szájmenése nem az igazsággal, legfeljebb a muslicák sűrűségével mérhető. Az Európa Ház persze Strasbourgban is magasodik, ahol a sarló és kalapács nem minősül ember ellenes jelképnek, a hágai bíróság pedig ez évben tudatta az emberi méltóság igazát, miszerint sem a szerbek, sem a horvátok sem követtek el népiirtást a balkáni háborúban. Orbán Viktor pontosan látja: az 1968 után az Európa-vallássá avatott liberalizmust ideje (volna) demokráciára váltani. Az európai vöröslámpás ház erkölcsi és szakmai szifiliszét igazolja Udo Ulfkotte *Megvásárolt újságírók* című könyve is (ford. Csipke Tamás, Rimaszombati Andrea és Paulinusz Viktória. Budapest, 2015, Patmos Records), amely döbbenetes tényeket ömleszt az olvasóra. „Ma már szégyellem, hogy pályafutásom igen nagy részében háborús uszítóknak dolgoztam”, s nemcsak lapjának, a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*nak (FAZ), hanem, mint Ulfkotte tanúsítja, a német titkosszolgálatnak is. Amely mélyen összefonódik az amerikai lapok és a CIA hazugság-hadműveleteivel. Merthogy a nagynevű német lapok az olvasót és a társadalmat befolyásoló, manipuláló cikkeinek egy részét az újságíró csak szignálta, merthogy a spicliosztály írta. Mindenkoron az amerikai érdekekkel összhangban persze. Könyvének első fejezetét indítva az Európai Bizottság elnökét, Jean-Claude Junckert idézi: „Eldöntünk valamit, bedobjuk a köztudatba, aztán várunk egy darabig, hogy mi történik. Ha nincs nagy felháborodás vagy lázadás, mert a nagy többség fel sem fogja, hogy mit is döntöttünk, akkor továbbhaladunk – lépésről lépésre, míg már nem marad visszaút.” Íme: így működik a Brüsszel vezényelte piros lámpás Európa Ház főgondnokának – Angela Merkel figurája – a Luxemburgra méretezett, „kreatív” országgönyvelői virtuozitása. Aki a hazai ellenzék

által ünnepeelt nyár végi, évnyitó dumamalomjában a Balkánt és a Baltikumot összekeverte.

De maradjunk Németországban! Függetlenség?! Ugyan már! Ulfkotte könyvét olvasva hüledezünk: tekintélyes lapok munkatársai micsoda összefonódottan a német kormány és az amerikai érdekek szerint dolgoznak: „A német nyelvterületen háromból két újságíró biztosan megvesztegethető – és mindezt teljesen helyénvalónak tartják... Az Európai Unió például azért fizet újságírókat, hogy pozitívan tudósítsanak Brüsszlelről. Körülbelül egymillió eurót zsebeltek be csak a német újságírók titokban ezen a címen.” Vallomásos munka, mert elbeszéli beépülésének történetét is, a luxus kedvezményeket, az utazásokat, s hogy ő is nevével hitelesített titkosszolgálati cikkeket. Ulfkotte munkáját ismerve ne csodálkozzunk hát, ha oly összehangzó a médiumzenekar az Orbán-kormány piszkolásában. Ilyenképpen értjük a hírt is: Andrew Friedmann Los Angeles-i rabbinak Orbán Viktort védelmező és az osztrák kancellárt, Werner Faymannt elítélő írását a *Der Spiegel* nem közölte augusztusban. Ulfkotte tényekkel igazolja: a német sajtót Merkel vezérli. Például a 2008-as válság idején a kancellár asszony közölte a nyilvánossággal: a lakossági betétállomány biztonságban van. Hazugság volt, de a német média mégis Merkel szövegét zengte. Ne gyöngüljünk el, hogy Merkel irányunkban oly megértő. Tíz éve a realitások egyensúlyozója; s ha a magyar kormány idején a német autógyárak és más érdekeltségek megnyugtatóan üzemelhetnek (a kedvezmények, alulszorított bérek dolgában stb.), nem érdeke vizályt lobbantani. Noha az Orbán Viktor hangolta álláspont migránsügyben európai méretekben is erősen darálta Merkel tekintélyét... A kancellár asszony kegyelt lapjai pedig Berlinből, Hamburgból a hazugság sárkánytüzeit okádják Magyarországról; imént utaltunk rá, mint Fischer Iván is a *FAZ*-ban. Fölösleges hazaárulózni Fischer Ivánt; véleményét mondja, s őt jellemzi, hogy most épp az Ulfkotte által megismert, erkölcsileg zuglap szintre züllött fórumon népkarakterei észrevételeit tudatja. Heller Ágnes után szabadon...

Merkel asszony sok szólamban játszik – velünk is. Néppártisága (CDU) is kantátájának egyik szólama, hiszen az atlanti elkötelezettsége mindennél előbbre való. Amiről a szerző még nem értesülhetett: lehallgatták az amerikaiak. Akár a magánember vagy a politikus nyílt szavú felháborodását várjuk – de egy szava sincs. Sokat megtudhattak róla? Zsarolható? Szervezetek, társaságok sorát táblázatban közli a szerző, miként kötődnek Rockefeller, Soros és más amerikai érdekeltségekhez. S alig hallunk a Trilaterális Bizottságról, amely bizalmas hómályban működik, s amely Rockefeller-érdekeltségű világgazdasági szervezet, amerikai titkosszolgálati érdekeltséggel is átszínezve hangolja a világ eseményeit. „A politikai korrektség a szerkesztőségekben nem más, mint a cenzúra modern formája” – írja Ulfkotte. S ebben az önleszázalékolt ázalékos közegben semmi gondja sincs a világfelügyelő Amerikának. Hogy például a hitleri „Déli Csillag” osztag propagandistája, az 1936-os berlini olimpia náci szóvivője, Henri Nannen, aki a háború után Hitler mentésére gyártott hamis naplók fő kiesze-

lője is volt, s ma emlékére évente díjat adományoznak. A Gruner-Jahr Kiadóhoz kötődő *Stern* magazin magasztos célját is megismerhetjük: „...a német nyelvterületen kívánják elősegíteni és ápolni a minőségi újságírást, és ezzel egy időben akarják életben tartani a *Stern* alapítója, Henri Nannen emlékét”. Megdermed a véleményező: Ronald S. Lauder úr, avagy a Wiesenthal Intézet és más náCILIS-tázó-üldöző szervezet hangját eddig még nem hallottuk. S a német minőségi-hitéleti sajtószabadság pedig imigyen virágzik Ulfkotte szerint: „Ma korlátlanul lehet otromba megjegyzéseket tenni a keresztények és a keresztény értékek ellen. Kideríthetetlen okokból az iszlám kérdésében viszont épp ellenkező a helyzet. Míg a keresztény egyház bírálata a haladó gondolkodás jelének számít, addig az iszlám kritizálása idegengyűlöletet jelent, ami sokkal súlyosabb bűn, mint az antiszemitizmus.” Az abszurdoid cenzúrához csak egy idézet Michel Houellebecq *Behódolás* című könyvéből (ford. Tótfalusi Ágnes. Budapest, 2015, Magvető): „Ha az iszlám nem politika, akkor az iszlám semmi” – mondta Khomeini ajatollah...

II. Színi intermédium: Tavasz agytakarítás

PETŐFI SÁNDOR *A helység kalapácsának* előadását bevégezvén jókedvünk tava-sza elzúsmarásodik, midőn az épületen kívül a mai életkocsmába érkezünk. Ahol oly tusakodási kedv dül, hogy a néző menekülne vissza a Nemzetibe, hogy Bánffy Miklós, Shakespeare, Örkény István, Ibsen, Tamási Áron műveinek látomásában a színház káprázata éltesse. Ám a kinti csapszék zaja belül is visszhangzik. Érkeztek Európa népi ellenőrei, a hamburgi és bécsi liberálprédikátorok, múltat és jelenünket sem ismervén, világított sötétségük a Goethe Intézetben – amely próbált volna Párizsban vagy Bukarestben „vitakultúra-javító” tanácskozást összehívni a Comédie Française vagy az I. L. Caragiale Nemzeti Színház ügyében. Téma: ki a direktor, mit akar, s főként a stekszosztás mint a kirekesztés igazolása... A diplomáciai botrány előbb robbant, minthogy a naccsága-igazgató bevezetőjével alászállt a keleti homályban. A Goethe Intézet demokrácia-revüjében honi prímás is muzsikált. Közölte az ifjúság tanítómestere: a Nemzeti pedig fölösleges; tudományos fokozata is igazolja az internacionalista bölcselet és az ELTE dicsőségére. A példa pedig Skócia, ahol állandó társulat nem is működik. De arról nem abrakoltatta a hallgatóságot, hogy csaknem egy százados vajúdás után ugyan miért volt fontos Laurence Olivier-nek, épp az európai gondolat erősödésének korában, hogy 1963. október 22-én a Nemzeti Színház életét indítsa meg Londonban. Munkáspártiak és konzervatívok azóta se nyújtottak be törvényjavaslatot, hogy szüntessék meg a Temze parti teátrumot. Törvény arról van Párizsban és Londonban is, hogy mi végre a nemzeti intézmény hivatása. Nálunk törvény nincs, így folytonos a kocsmai hevülés a direktorok személye körül.

Olvasom a „Kultúrkampf” című összefoglalóban (*Magyar Nemzet Magazin*, 2015. május 2.): „A politikai megosztottság a színházi életben évtizedes törté-

net.” Pontosítom: sok évtizedes. Mert parlamentig menő háborúság Hevesi Sándor becstelen eltávolítása 1932-ben, vagy a nagytekintélyű kritikus, Kárpáti Aurél stílusa, ahogyan Németh Antaltól vélekedett 1935-ben, az kevésbé az esztétikára, sokkal inkább a politikai indulatra alapozódott. Ám amikor a színházi életből kivetetten a Rákosi-időkben találkoztak, Kárpáti Aurél bocsánatot kért Németh Antaltól. Mindketten tudták: egy nemzeti intézmény verejtékes közösségi művészi küzdelem. Politikai gyötrelmek közepette szellemi és történeti súllyal erkölcsileg is kötelezettség, hogy bizakodó életet sugározzon. Világneveti különbség? Az bizony, amely feszül az idő mélyében is. Kezemből az orvosi mentesítő iratok sora 1944 tavaszáról, amelyek Németh Antal jóvoltából a bujkáló Major Tamást igazolták. 1945 után Németh Antalt ártatlanul meghurcolták, nyomorgott, színházba nem juthatott, noha Major Tamásnak hatalma lett volna ahhoz, hogy egykori direktorát emberi és művészi életében segítse. Mégsem cselekedett.

A BURGTHEATER *Sirály*-előadása szereplőinek hordóscénáját a nemzetközi színházi találkozón ki-ki kedélye szerint méltatta. Szólásra egy okuk lett volna: ha bocsánatot kérnek azért, hogy már korábban bukott direktoruk szellemi rendőrfelügyelőként működött a budapesti Nemzeti igazgatójáról szólva. Nem ez történt. Másnap este a macedón teátristák kacagva gúnyolták a bécsi mozgalmárokat; Blaskó Péter pedig a hivatás méltóságára utaló levelet írt a burgi barrikádos vezéreknél. Játszi képzet: a Nemzeti 1892. októberi bécsi vendégjátékán jó kis botrány kerekedett volna, ha *Az ember tragédiája* végén Éva alakítója, Jászai Mari a függöny előtt felszólítja Ferenc József császárt, hogy a birodalmi kasszából ne gyámolítsa Schratt Katalint! Valaki a (habs)burgos éberkedés fölött megjegyezte a forgatagos tavaszban: némi népünnepélyi különbség van javunkra az Anschluss és 1944. március 19-ei vasárnapunk között. Annyit a Nemzeti Színház történetéből tudunk, hogy azon a napon Németh Antal műsort váltott, és Hegedűs Lóránt *Kossuthja* került színre. Ma már nem jegyzett darab, akkor sem volt a Nemzeti műsorának eleje. De azon a sötét napon nem ez volt a kérdés, hanem a remény hirdetése a reménytelenség dermedt pillanatában. És kitört a tapsos éltetés, amikor a Nemzeti színpadát amerikai zászlók lengték be. Mert a néző vészérzetében érti a színház jeleit. Mint a *Széchenyi* 1957-es Madách színházi előadásában, amikor a házkutatásban szétdőlt döblingi szoba látványán a kádári rettegett idők nézője zúgó tapssal jelezte: az életét látja a néma pillanatban is. Tizenkét előadás után be is tiltották. Ám mostanság, amikor körüti teátrumok programja az, hogy Molière vagy Shakespeare valamely darabját a miniszterelnökre szabják át, igaz a húsz éve elhunyt Páskándi Géza vélekedése: demokráciában a „penetráns időszerűsítés” esztétikaellenes. Tehetségfogyatékos és infantil alakok izzadmányos terméke – természetesen állami pénzen. Belterjesség és nem színház. Guignol. Mert a politika színpada: a parlament. Okkal mondta egykor Géza barátunk: nehogy már komolyan vegyünk a pártokat váltó agitátor-Tündérfit! Aki még chartás tébolyában 1993 telén körlevélben szólította fel a direktorokat: előadás végén hívják a közönséget Antall

József és kormánya ellen szervezendő tüntetésre. Tündérfi most éppen a miniszterelnök úr egyik kultúrás lángesze.

A KOCSMA évtizedek óta egyre hangosodik, és telik lökött alakok hibbant gondolataival. Tündérfi javasolta például azt is, hogy évenként mindig az legyen a Nemzeti, amelyé a legjobb előadás. Az ibrányi maszkos Esernyős király pedig 2008-ban prófétálta: a Nemzeti „a XXI. század anakronisztikus jelensége...” Már a XXI. században éltem néhány évet Párizsban, de nem értesültem arról, hogy Peter Brook vagy Ariane Mnouchkine hasonlót mondott volna Molière Házáról, a Comédie-ről. Mert az európaiság jele az is, hogy hagyjuk egymást dolgozni. Ki-ki a maga műhelyében elmélyülten és felelősséggel munkálkodik. A Nemzeti például úgy is, hogy miközben már robbanáson túli a helyzet Ukrajna és Oroszország között, a Madách elnevezésű nemzetközi találkozón a kijevi és a szentpétervári társulat a kölcsönös megbecsülés jegyében szerepel. Mert a Nemzetit vezetni diplomácia is; aki persze nem ismeri a magyar történelmet, az december 1-jén havas-alföldi ünnepet engedélyez a Házban. Esernyős király ismeri Arthur Miller darabjait, de aligha olvasta emlékiratát (*Kanyargó időben*), mert különben eltűnődne: a kiváló amerikai író az angol Nemzeti mintájára ugyan miért akarta volna annyira a Lincoln Központ életre hívását Amerikában? Álma kudarcában aztán idézte Kennedy elnököt: „Ne azt kérdezd, hogy az ország mit tehet érted, hanem azt, hogy te mit tehetsz az országért.” Esernyős király persze nem Peter Brook, bár rendez, és mint főtanár egyetemi neveldejében kísérti a holnap színi élet szellemét is. Ilyenképpen a helyzet, Őze Lajossal szólva, „majdnem reménytelen”: a kocsmai harciasság nem szűnik csöndesedni. Bukott, elsüllyedt párt különítményeseinek folyamatos hisztériája az önpiszkítás és az erőszak programjában. Zajongás és hadakozó hazudozás terítette be a tavaszi égboltot, mert szemérmetlen Erzsók asszonyoságot nem szavazták zsúritaggá a pécsi POSZT-ra. Mozgalmárok, a poszttól el!-szolid-állunk! Amúgy a félnótások farsangja; a művészeti élet tébolyodik egy locskanyelvű perszóna fölött. Aki persze független alkotóként a Nemzeti Kalapácsával korábban üzent Brüsszelnek: ne fogadja el a magyar biztos jelöltségét. Íme: a csökkent szellem, amit provincia-lizmusnak is nevezhetünk. Kórisméje: az arányzavar.

Ebben a légkörben az alternatív: éppen a Nemzeti Színház.

A Nemzeti Kalapácsát említettem, aki a nyolcvanas években sokfunkciósan diktálta ízlését. Szerkesztett és beszélt a tévében, gondnokolta a havi színházi lapot, és hetente vélekedett – ráadásként a szövetség kritikusi tagozatának élembereként ügyködött. Ennyi helyen megfelelni? A színi élet meg sem érdemli Thália kovácsát, írta róla cimborája, aki mára az ATV-ből is kikopott politikai jövő-dő-mondó. Akkor Fejenagy Nemzeti-viszolyának csak lappangó jelét mutatta azzal, hogy amikor Major Tamás életmonológját közreadta (1986), a Mester csúsztatásait, hazugságait magáról és a Nemzeti történetéről igazította volna vagy pontosítja. Majortól azt sem kérdezte: minek kellett magának egy avított színházban a bolsevik hatalom? Aztán Fejenagy is rendszert és nyelvet váltott, dolgozatainak stílvirágai szerint immár a latrinában sáncolta el magát. Negyed-

százada is már csak szitkozódott, de potya két jegyét mindig követelte. S ha fia tapsolta a *Tóték* előadását, a független esztétaterrorista lefogta a kezét. Minthogy Petőfi viszályháborúja elevenszik előttünk, kritika dolgában is érdemes a költőt idézni. Egy a rém színi-este emlékével a *Színibírálat* (1844) című versében írta: „Vétek volt ma őket nézni, vétek.” De mi a fontos Petőfi gondolatában? A „ma” – hogy nem előítéletes a társulattal, nem gyűlöli a színházat, indulata csak egy estére zuhog. Másnap az ítszát a bizalom, a közös játék izgalma újraéleszti, s már feledi tegnapi indulatát. Fülep Lajos egy évszázada például a sokszempontúság mellett a közönségnevelés feladatát is hangsúlyozta a kritika dolgaként. „Minden poggyászom a szeretet meg a látcső” – írta Kosztolányi, midőn esti teátrumi kalandjaira indult 1928-ban. Igen, szigorban is fontos alapozottság: a szeretet. Bálint György az időszerűsítés és a divat hajszolásában az elposványosodás veszélyére figyelmeztetett, ha a kritikusok az „1930-as időkhöz, a terezvárosi viszonylathoz, múlt hónapi viszonylathoz mérik az irodalom és színpad termékeit”. Keresztury Dezső (1943-ban) a szabadság jegyében a hangvétel méltóságát is hangsúlyozta. Éppen ezért a folytonos szakmai készség mellett fontos erény: a jellem. Tavaszon Fejenagy fejével az eszét is veszttette. Odáig aljult, hogy nézőtársainak küllemében gyalázta a Nemzeti Színházat. Náci alapvetés – mondja a higgadt vélekedő is. Helli magaslát. Esernyős király és vele a mélyen tisztelt szolidaritás-kommandó persze sunyít. Íme, Szabó Zoltán kifejezésével: a Központi Gyűlöldé klubja. Mert egyesek félnek, mások pedig nemzetundorukban egyetértenek Fejenaggyal. Aki még mazochista is, mert fáradhatatlanul jár a Nemzetibe. Alighanem vénségét feledni, mámoringerenciájának kényszerében hevül, ha esze lobbantan szitkozódhat. A színház a világ tágaságának tere, írta, s magát a gyűlölet kalodájába zárta. Hevesi Sándor így látta: a Nemzeti a magyarság végvára, a német nyelv ellenében született. Manapság is elég a feladat, például Fejenagy rontó, ártó szelleme és nyelvi nívója ellen is szükséges óvni a jelent és a holnapot.

„A vérontásnak idője lejárt” (Petőfi), mondja, és becsoszog az ivóba a zabálhatnék-álomlátó Bíró. Aki világvásárosként (a víz és a fenntartható fejlődés jegyében), a kürtöskalács rikkancsosaként éppen Majlandból érkezett, de elcsapott államtitkárként is minden kulturális, művészeti kérdés mágusaként veri sámándobját a hetilapban. És vélekedik a Nemzetiről úgy, hogy alig látott előadást. Szempontja színházellenes, és ami előadásra hivatkozik, tán azon is szunnyadott, ilyenképpen nem érti az újragondolt, félszáz előadást élt Tamási-játék színpadi nyelvét sem. Szépet álmodhat azért is, mert széklábat faragott: másfél évtizede. Jó pénzért kidolgozta a Duna tévé felszámolását, noha később a kuratórium tagjaként évekig élt belőle. Terve mára alkotássá magasztosult: a „megújulás” jegyében nevére sorvadt Csoóri Sándor és Sára Sándor kulturális és művészeti adó égi antennája. Sára Sándor eléggé megszenvedte, mert egykor így gondolta a madarasok pártja is...

BRONZVENDÉG. Április 29-én a Ház előtt feltűnt Bronzvendég: talán még ő is ámulva hallgatta a Miniszterelnök úr szoboravató-szárnyaló szavait. Aki-

nek, „tájékozódási zavar” nélkül, tények ismeretében mondhatjuk: némely gondolata vitatható. Tudatta például: Bronzvendég „Társulatot épített” – de: rombolt is! Bessenyei Ferenc mondta 2000 őszén: 1965-ben az épületet robbantották fel, most az együtttest. Mert Béres Ilona, Sinkovits Imre, Kállai Ferenc, Raksányi Kutya, Agárdy Gábor társulatát Bronzvendég magas jóváhagyással intézményében megsemmisítette. Egy másik szárnyaló mondat: „Sértettségének sose adott hangot.” Mélységes tévedés: mert az avatás mikéntjéről kirobbant kakaskodás tetőfokán Bronzvendég tisztéről lemondott, és távozott. Különös vitézség. Így hát 2002 márciusában a magára hagyott titkárság hősies munkával szervezte a Nemzeti avató-eseményét. De nem volt, aki az új Ház nevében hivatalosan fogadja Mádl Ferenc köztársasági elnököt és a Madridból érkező, ma is miniszterelnököt. Bronzvendég alakját szemlélve tűnődhetünk: egykor az építési felügyelőt pallérnak nevezték. S az első épület, a Pesti Magyar Színház udvarán ugyan ott állt Lendvay Márton ércszobra, de senki nem javasolta azt, hogy ifj. Zitterbarth Mátyás építőmester-pallér alakját gipszbe formázzák, vagy bronzba öntsék. A szabadtér elegyes tárlatán Bornemisza Pétertől és Katona Józseftől Örkény Istvánig és Páskándi Gézáig hiányoznak azok a drámaírók, akik a nemzeti drámaírás és színjátszás rangját jelentik minden időben. Arra se volt gondolat, hogy az Európában is becsült egykori igazgatók, Hevesi Sándor vagy Németh Antal alakja fogadja a közönséget. Ám Bronzvendég 5/4-es méretével (25 millióért) fölé nőtt Bessenyei Ferencnek, Sinkovits Imrének s oly nagy művészek halványának mutatkozó jelenésének, mint Kiss Manyi vagy Ruttkai Éva. Sebaj, mostani szokás, hogy szobrainkat vándoroltatjuk. Bronzvendég kiváló alkotója monogramját az alak órájába véste, alkotásai közül Kun Béla szobra a Múlt budafoki gyűjtőtáborába került, Károlyi Mihály pedig Siófokra. Ilyenképpen jöhet idő, amikor Bronzvendég a Bajor Gizi parkból Szolnokra utaztatik. És majd onnan izen Petőfivel: „Azért én élni fogok, / Míg a világnak / Szappanbuboréka / Szét nem pattan.”

Végtére is alapozó idöket élünk. Tamási Áronnal szólva: „Nem sírt ásunk, hanem fundamentumot.”

Utóirat: Fejenagy július 18-án váratlanul elhunyt. Nyugodjon békétlenségében, a Nemzeti pedig áll és betölti hivatását.

III. Mona Lisa burkában

EURÓPA JELENÉT, KÖZÉRZETÉT és nyugtalanító holnapját vizionáló Michel Houellebecq *Behódolás* című regénye magyar változatának borítója (tervezte Pintér József) döbbenetes pontossággal definiálja. Említésre se méltó francia lapok iszlámellenesség vádjával piszkolták a magyar kiadót, noha a francia kiadó (Flammarion) jóváhagyásával készült. Egyébiránt ők a *Charlie Hebdo*, vagyis a sajtószabadság nagy menetének propagandistái. A januári temetést az in-

ternacionáléval magasztosítva a kommunisták celebrálták Párizsban. Ilyenképpen silányult hazugsággá egy világot megrendítő bestialitás, mert a szolidaritás kisajátítói: a befolyás, a véleményezés diktátorai. A *Behódolás*: egy közeli jövő, a 2017-es franciaországi választások képzelt regénye. Az író víziójában számos választóhelyiséget ér terrortámadás, amely megbénítja a közéletet, s egy Ben Abbas nevéű „mérsékelt muszlim” vezető által szervezett „össznmzeti kormány” alakul, amely azonmód megkezdi a tárgyalásokat Marokkó uniós felvételéről, továbbá megszünteti a nagyipari vállalatok támogatását, s a fordulat árnyalatos jelképe: a Paris III Párizs–Sorbonne Iszlám Egyetemmé változik. Ahol Korán-idézetek és lefátyolozott titkárnők is igazolták az idő szellemét. Az elbeszélő, a Sorbonne tanára, aki J. K. Huysmans munkásságáról írta tudományos dolgozatát, s tünődéseiben tárgyát és korát visszatérően felidézi, Sorbonne-tanárunk körül fogy a levegő. Zsidó szeretője családjával Izraelbe távozik, a zarándokvárosban Rocamadourban nem talál lelki békét, Párizsba visszatérve egyeteme tudatja: méltányos nyugdíjat biztosítva felmondott. Árnyalatos, ahogyan a történések folyamán a tanárok, értelmiségiek, áthangolják magukat az iszlám hívének, s vele az intézmény szellemét és a francia kultúra arculatát is. Rediger, az ateista humanizmusból „kiszabadult” rektor öngazolásként a kereszténység dolgában így érvel: „Én hittem ebben néhány évig, de aztán kétségek lettek úrrá rajtam, s egyre nagyobb hatással volt rám Toynbee elmélete: a civilizációkat nem mások pusztítják el: öngyilkosok lesznek.” Öngazolásként pedig így folytatja „Nyugat Európa a szétesés, elrohadás” állapotába süllyedt, s megváltás esélye pedig: „Tömegesen érkeznek Európába olyan populációk, amelyek még a természetes hierarchián, a nők alávetettségén és az ősöknek kijáró tiszteleten alapuló, tradicionális kultúra jegyeit hordozzák: csodálatos esély ez Európának, hogy helyreállítsa az erkölcsök és a család becsületét – egy új aranykor beköszöntét hozhatják el.” Rediger az iszlámról írott művét, a pontokba szedett elveket, Huysmans kutatója, ki tárgyának cellamagányát kísértve se talál rá a megváltásra, tanulmányozza. Újabb beszélgetése a miniszterre emelkedett tekintéllyel már érvekkel szolgál a távlatnak: a francia nyelvű arab államok tagságával a legerősebb közösséggé válhatnak Európában, a többnejűség pedig a család biztonságát ígéri az estéknenti kéjkostoló tanárnak. Aki aztán az áttérés rítusát vizionálja: a boltíves fürdőben megtisztuló merítkezés, majd a fogadalom következik: „Tanúsítom, hogy nincs más istenség, csak az Isten, és hogy Mohamed Isten küldöttje.” És a behódolás folyamata bevégeztetett. Houllebecq regénye már esztétikai művé formált látomás arról, amit Samuel P. Huntington *A civilizációk összezapása és a világrénd átalakulása* című munkájában (ford. Pusztai Dóra, Gázsity Mila, Gecsényi Györgyi. Budapest, 2015, Európa) a kilencvenes évek közepén felvázolt: „Az iszlám népességnövekedés tehát az egyik fő előidézője azoknak a konfliktusoknak, melyek az iszlám birodalom határvidékein a muzulmánok és más népek között bekövetkeznek. A népesség nyomása a gazdasági stagnálással együtt elősegíti a muzulmánok Nyugatra és más nem muzulmán országokba történő migrációját, s az érintett országokban kényes kér-

déssé válik.” Arról is szól a szerző, hogy a bevándorlás a kilencvenes évek elejétől a nyugati demokráciák küzdelmében fontos kérdéssé emelkedett. Chirac 1990-ben szorgalmazta: „a bevándorlást le kell állítani”, 1993-ban a francia konzervatív pártok sikere erre a programra alapozódott. Ám éppen a Mitterrand-t követő Chirac elnök téves helyzetértékelése folytán jó időn át szocialista kormányzás következett, majd Sarkozy elnökségét a szocialista Holland követte. Kohlt is nyugtalanította a távol-keletiek árama, s őt pártvezetőként méltatlan politikai húzásokkal Angela Merkel váltotta, majd Schrödert követve 2005-ben kancellárrá is választották. A 68-as szellemben szerkesztett médiumok elhallgatták, ferdítették, kicsinyítették, manipulálták azokat a drámai eseményeket, amelyek Párizs külvárosaiban s országszerte gyújtogatták a közhangulatot, és az emberek félelmét erősítették. Zsidókat gyilkoltak, iskolákat támadtak meg, de tapasztalhattam (1999 után): Arisztophanész *Felhőkakukkvárában* mámorosodott liberális sajtó végkimerülésig Jörg Haiderrel fenyegette Európát, és Orbán Viktor kormányának antiszemitizmusával hazudva leplezte és el-elsíbolta a valóban fenyegető tényeket. Ulfkotte-ot olvasva pedig ismerjük a helyzetet Németországban, tegyük hozzá: némely író honfitársunk is megélhetési nyilatkozóként negyedszázada a szennylapokban kárálja: 1990 óta erősödik az antiszemitizmus Magyarországon – persze mindig a polgári kormányok idején.

GLICERINT KEVERT KOVÁVAL. 2015: gránáttűz csapódott Európába. Voltaképp nyáron Angela Merkel invitációja csak legalizálta a korábbi gyakorlatot. Olcsó magyarázat volna, hogy a nobeli békedíj jelöltje így óhajtotta magát elsőbnek sorolni az elsők között, bár hívságos elismerés, de ugyan mit ér, ha például érdemek nélkül, a frissen megválasztott Obamát is érdemesítették rá 2008 decemberében. Merkel módszere Nobelé: a glicerint keveri kovával, vagyis az őslakos németsegre zúdítja a homályos sorsú százezreket. Amire hivatkozik: a munkaerő utánpótlást biztosítja. Félő, hogy előbb robban a helyzet, mintsem az emberár a gazdaság nyugtató életét szolgálná.

Tekintsük át az év hazai krónikáját. Határsértők egyre erősebb sodrásban már januárban érkeztek, február 2-án 330 koszovóit Győrben leszedtek a vonatról. Aztán Ásotthalom naponta szerepelt a hírekben; gázolnak át a zöldhatáron, gazdák panaszkodnak: tipornak, pusztítanak mindent, félnek a tanyák lakói. Olaszországból is naponta érkeztek a képek a tengeri emberhalászokról. Csak a tényekhez: Lyóbarát Szíriából érkezett hozzánk, s a 2014-es őszi politikai felforgatások USA-biztosa akkor távozott az országból, amikor az áradat elindult. Február 16-ai hír: Netanjahu Izraelbe hívja az európai zsidókat; aznap este Orbán Viktor Belgrádban járt; a délvidéki határon át immár pakisztáni, afgán, szír és belső afrikai menekültek telítik a hazai menekülttáborokat. Évek óta háborúznak, és most indultak el, és egyszerre? Ám a törvényes rendet felborítva elhagyják a táborát és az országot. A magyar miniszterelnök hangja nem visszhangzik; az április 18-ai brüsszeli ülésen nevetséges pontokat fogalmaznak, s hatmillió euróra emelik a segílyt, amely a földközi-tengeri menekültügy segítését célozza.

Május 26.: Brüsszelben Juncker tán piás zavartságát játssza fölénnyé, amikor Orbánt meglegyinti? Merthogy a balkáni útvonalról kemény beszámolókat hallhatott a miniszterelnöktől. Jó és mozgósító elgondolás, ám silányul fogalmazott levél kíséretében a honi polgárok ikszelhetik a kérdéseket migránsügyben. Hát persze hogy nem óhajtjuk az ország felforgatását. Aztán: az átvándorlókat magyar nyelven fogalmazott óriásplakátok figyelmeztetik – ugyan egy is olvasta-e s értette-e? Ha pedig honfitársaink tiltakozó érzését volt szándéka mozgósítani, primitív ötlet, alapos érv lesz arra, hogy ősszel kancelláriai stáb váltsa a habonyi színvonalat. Tűrhetetlenné fokozódik a népáradat, s Orbán Viktor már a szerbiai határvonalon húzandó kerítés tényét jelentette be. Amelyről a június 17-ei francia köztvé estí híradója tárgyyszerűen tudósított, majd aztán a francia, német, osztrák médiumokban elkezdődött a gyalázkodás. Európa felelősei nyaralnak, miközben strandpapucsos, hátizsákos huszonévesek menetoszlopban masíroznak fel a Balkánon és Magyarországon át a nyugat-európai édenbe. Tervezett és szervezett hadművelet, igaza van Földi László titkosszolgálati szakértőnek: háború van! A liberál-szoci hangoltságú nyugati híradók persze a gicscset gyártják: naponta visszatérő kép a síró kisgyerek, a csecsemőjét szorongató anyja. S ha kérdezik az ifjakat, mi céljuk Németországban, valamennyi mérnök akar lenni, vagy számítógépes szakember, és autógyárban akar dolgozni. Hogy húsz-harminc százalékuk írni, olvasni se tud, s hogy miként szervesülnek a német társadalomba? – erről néma csönd. Willkommen Bécsben és Münchenben; plüssállatok, csokoládé, ölelkező fogadtatás. Aztán vonulnak tovább, és szóródnak németországi településekre, s akinek nem tetszik a tornaterem és a koszt (mert az „nem neki, hanem fehér embernek való”), az utazik tovább Svédországba. Egy francia kisvárosba is érkeznek, hogy majd ott dolgoznak, s a helyi polgár pedig kérdezi az esti híradóban: „Mit keresnek itt, nekünk sincs munkánk.”

A kerítés pedig épül, előbb az éles fémsövény, s fölötte az oszlopok között feszül a háromméteres akadály. A sövény lágeremlék? A vakság és ostobaság a gyűlölet háborodottságába fordult; Fröhlich Róbert főrabbi a *New York Times*ban nyilatkozik, s persze Paul Lendvai is hangolja osztrákjait, így hát nácizik a kancellár és a horvát miniszterelnök is. A szerb miniszterelnök is hangol, aztán Szijjártó Péter gyorsan Belgrádba utazik, s azonmód a legjobb kapcsolatot jelenti az országnak. A horvát kormányfő választási görcsében el nem csöndesül; hasonlóképp Faymann Bécsben. A Mazsihisz a téli vezetőség után, Böjte József ébersége folytán, főként Petrás Mária kizárásáról tusakodik, és Soros György, a holokauszt túlélő, aki a budapesti félelemindex felelőse, most pontokba szedve megismétli teóriáját a bevándorlás üdvös voltáról. A sajtódiktatúra jegyében, az összeurópai liberál ideg- és szellemkimerülés jeleként a *Magyar Narancs* hitleri karikatúrával silányítja a drámai helyzetet, és jellemzi Orbán Viktor politikáját. Konrád György az elmúlt negyedszázadban sokszor piszkolta a polgári kormányokat, de most érzékelt: a kerítés terelőereje a zsidóság nyugalma és biztonságát is ígérheti. Mert Maróth Miklós professzor mély nép- és

történelmi ismerettel az újkori politikai változások nyomán figyelmeztet: számos állam határát vonalzóval rajzolták meg a XX. században. Így különféle közel-keleti és afrikai országokból érkező népek Európában, identitás híján, az iszlámban egyesülnek. S egy-egy városban az őslakosoktól független, önálló közösségi életet alakítanak ki. S hogy ki az, akit a vérontás, a háború űzött el otthonából, ki megélhetési menekült, ki lappangó terrorista, ki kalandor, azt a titkosszolgálatok is csak lesik, idővel gyanítják, de addig is: áradnak, s a nyugati politikásoknak és a médiumoknak minden árva befogadásra-muszáj szentvédő. A német ellenőrzési hivatal még 2014-ből is kb. kétszázezer ember adatait nem azonosította; miközben nyár végére már újabb százezrek érkeztek, melynek sürgető-kényszerítő erejét érezve az ügyek intézését Merkel a kancellária körébe vonta. A röszkei kerítésnél és Pesten, a Keleti pályaudvarnál szervezeten fenyegetőznek, motyójukból előkerül a megafon és a feliratos tábla, a vendég illemének és kötelességének szabályaira pökve, a csomagolt étkeket elhajtják, s szeméthalmokat hagynak maguk után, de arra van eszük, hogy az anti-gyurcsányista, anti-gergényista jellegű hadműveletben éjjel-nappal példás fegyelemmel és türelemmel működő rendőrséget, a fogadókat szidalmazzák és provokálják. Egy újjal se nyúlnak hozzájuk, segítenek azoknak, akik a főváros és a főút rendjét megbénítva, söpredékké silányulva menetelnek. Bicskéről a világot bejárt felvétel a rendészek brutalitásáról, s majd idővel az osztrák médiatanács jelentette a sínek közé lökött gyermek és anya történetét: az egy „menekülttárs” produkciója. A rendőrök védtek, a világriportok hazugsággá forgatták az eseményt. Apokaliptikus állapot, és Európa politikusai és a médiumok szívják és szívatják a világgal a „háborús menekültek” ópiumos pipáját. Nyilvánvaló, hogy csempészek, a politikai alvilág, az embermentőnek álcázott politikai alvilág sötét bünszervezete a sajtóval együttműködve szervezi Európa felforgatását, amelynek legaljasabb becstelensége László Petra világméretű rágalalmazása. S giccsé emelik a történetet a szír futballedzőről, aki Spanyolországban edzői állást kap, gyermeke kezét Ronaldo szorongatja a stadionban. S december elején érkezik a hír: a mi szírünk nem érzi jól magát, s Ausztriába akar áttelepedni, és szír futballcsapatot akar szervezni. a bolsevik világ marad Csak tessék, tessék!

A schengeni határtörvény immár érvénytelen. Európa vöröslámpás ház voltát Angela Merkel törvényesítette. Mutti Merkel? Inkább Madame Merkel, mert hogy az EU vezetői is a kuplerájja züllő állapot felelős figurái, a tanácsnak, a bizottságnak nevezett különféle testületeinek. Merkel formátumos politikus, átváltozó művészként nagy az életmű: a nyugati részből Kelet-Németországba áttelepült pap lánya, aki a kommunista ifjúsági szervezet karrieristája, ha nincs fordulat és a bolsevik világ marad, tán Honecker utódja lesz. Így Kohl „kislánya”, aki elárulta a fatert, s ez már politikai mesterbravúr, a párt vezetőjeként tíz éve Németország kancellárja. Amerika feltétlen szövetségese, a kilencvenes években férje tanácsadóként olyan amerikai cégnek is dolgozott, amely a magas politikába volt bekötve. Ilyenképpen megbízhatósága folyamatosan ellenőrizve,

de sosem eléggé: robbant a hír, telefonját a nagy testvér lehallgatta – biztos, hogy a botrány óta is hallgatja, persze a többi szövetséges érdekeltét, így Orbánét is. De folytatódnak a hírek: a Siemens Művek adatai iránt is érdeklődött az atlanti aggódó, amely robbantja a Volkswagen hamiskodó technikájának tényeit is. Különös, éppen most bolydul az ügy, noha a tényeket már két esztendeje ismerték. S az már csak a sportrovatba való színes, bár a futballszerető nagyszonyt érinti, előbukkan a méretes korrupció: Németország korábban eurómilliókért vásárolt szavazatokkal szerezte meg a világbajnokság jogát. Hozzá: a nemzeti ikon, Beckenbauer is gyanúsított az üzelmekben. Egész pályás támadás Németország ellen; az oroszkapcsolat sem tetszik Amerikának.

MERKEL mániákus vendéglátóasszony voltának némely okát föntebb említettük. Kérdés: a rossz német lelkiismeret a XX. századi fajtaszámláló, embersemmisítő német történelmet a kollektív mélytudatból is ki akarja égetni (késsőbb: szíriai háborús menekültre lefokozott) akciók invitálásával? Aztán: vörös idők szolid-állunk elvakultsága is színezheti mániákus voltát; további tűnődni való: a természettudományos észjárás emberi érzéketlensége az, hogy a glicerint keveri kovával? Esze nem volna, hogy felérje: a kvótázással egész Európát felforgatja. Éppen ez az engedékenysége mély oka, amely Soros terve is: a gazdasági növekedés ürügyén végképp gyöngíteni a kontinens erejét. Akárhogy is: Merkel bolsevik liberális természet, a többi csak ájtatoskodás. Őszön már a belső robbanás változatos jeleit észlelhetjük: a bajor miniszterelnök éppúgy bőszi, mint a belügyminiszter, merthogy naponta, óránként érkeznek a jelentések gyűjtogatásokról, verekednek, erőszakoskodnak az érkezők, de a sajtó jobbra még mindig lapít, s Merkelnek falaz, és sunyít, de az orbánózás halkul. Ulfkotte-képzetben, idővel Kálnoky Borisztól szelíd fogalmazásban értesülünk: a „független” német sajtó felsőbb kérelmek szerint dolgozott. Már hiányoznak a riportokból a plüss-mackós, szendvices aktivisták az állomásokról, a nyomozó, rendfenntartó és szemétszedő hadosztályok éjjel-nappal dolgoznak, hogy Merkel szennyest mossák. Merkel pedig nem enged. Helmut Kohl emlékirata (*A fal leomlásától az újraegyesítésig* [ford. Csósz Róbert. Budapest, 2014, Antall József Tudásközpont] sugallja ezt az állhatatosságot, hogy Mitterrand, Thatcher, az öreg Bush meggyőzése és a Gorbacsovval való játékok – s a magyar határnyitás órára időzített forgatókönyve – nyomán miként erőszakolta egyre tovább és vitte sikerre politikáját, a német egyesítést 1990 októberében. Merkel az ön- és Európa-leépítés veszélyének vakságában az abszurditásig rendíthetetlen. Kínjában sületlenségeket válaszol. Például: neki ne beszéljenek, ő tudja mi a kerítés – mondja az egykori kelet-német aktivista. Mi a teendő? – a néparadat nyomasztó voltára utalva kérdezik tőle a fiatalok. „Vegyenek kezükbe Bibliát, és beszéljenek Húsvétról” – válaszolja együgyű misszionáriusként egyébként Németország kancellárja.

A kérdések immár a nagyvilágban visszhangoznak: hol az Európai Unió, miért néma a NATO vezetése? És az ENSZ? Ban Ki Mun New Yorkból a kerítés ellen dadog, és üzen Magyarországnak. Majd az osztrákok vendégeként

a bér-menedékszállóra, Böcsre látogatott, de a vándorlás, vándoroltatás alvilági hadműveletéről, az Európa arculatát, hagyományait felforgató helyzetről szava sincs. Kérdések adódnak továbbá: a Vörös Kereszt, a máltaiak, az ökumenikus szeretetszolgálatosok fáradhatatlanul dolgoznak, de az illetékes, népének segítésére hivatott Vörös Félhold ugyan miért szabotálja feladatát? Szavukat, cselekedeteit nem halljuk Franciaország és Németország több száz mecsetje közösségének sem. Az imámokat külföldön képzik; Sarkozy okkal mondja: vallás ürügyével sok mecsetben nyilvánosan izgatják, bátorítják a muszlim hívőket. Tessék ellenőrizni őket – a szólásszabadságot és az egyházi szuverenitást hirdető országban? A liberális ígék és a valóság kényszerítő ereje erős konfliktusba szorult. A magyar állami tévé hírcsatornája, néhány ügyetlen és beszédhibás munkatárssal is terhelten, fáradhatatlanul dolgozott, riportjait szemlélve sok ezer menekült változatos képekben tűnt fel, de egyetlen utazó, szőnyegre boruló migránst sem láttam, aki Allah segítségét kérte volna. És Szaúd-Arábia a kétmillió személy fogadására alkalmas sátorvárosát ugyan miért nem nyitja meg a muzulmán népek nyomorúságának enyhítésére? Amerika miért nem szorítja szolidaritásra kedves partnerét? Egyébiránt az USA feltűnően sunyit Európa drámájában. Colleen Bell persze kerítésezik októberi beszédében, ám december 5-ei interjújában (M1) már váltott, és a „nem beleszólás” magasztosságáról nyájaskodik. Ami persze álságos, hiszen Ukrajnától a zürichi futballvezetők letartóztatásáig, annyi helyen és változatban az USA beavatkozási politikája működik. Snowden eddig nyilvánosságra került anyaga is igazolja: az USA sosem nyugodhatik. A titkosítások politikája pedig feslik; sokasodva ismertté váló tények és anyagok nyomán a politika dramaturgiája egyre gyorsulva világosodik. Idővel majd még az is köztudomásúvá lesz, hogy az orosz gép levadászása nem egy kerületi török hadész döntése volt, hanem NATO-sugallat; Amerika bátorítása és engedélye folytán semmisítették meg a bombázót. Előírás volna az azonnali tüzelés? De hisz két héttel korábban egy magyar ellenőrző gép „levezette” a Baltikumba tévedt orosz bombázót. Alighanem a török vezetés, a rossz lelkiismeret okán, s az engedélyezőre való tekintettel se tudja abba hagyni a hazudozását a súlyos eseményről, amelynek híre, különös véletlen folytán azokban az órákban robban a világ hírközlésében, amikor Francois Holland amerikai-francia-német-orosz összefogás kampányhetét indítva New Yorkba utazott Obamához.

ORBÁN VIKTOR államférfiként gondolkozik és cselekszik az európai apokaliptiszben. Mintha nem nácizott volna az osztrák kancellár, elmegy Bécsbe, és tárgyal a felső vezetéssel – és nem találkozik a szélsőséges párt első emberével. S időlegesen eltekint Fico gyalázatos magyarságpolitikájától, mert a bajban az összefogás sürgető, különösen, ha Európa hangosai jövőnket veszéjtek. Kis nép nagy fenyegetettségben; a szlovák politika idővel talán rádöbben arra is, hogy sorsérdeke a felvidéki magyarság megbecsülése. Az összetartozásra utaló gondolatokat olvashatunk Falusi Márton kitűnő esszéjében (*Kortárs*, 2015/júl.–aug.),

melyben „a világpolitikai magányunk törvénytörését hirdető közhiedelem” módozatain és a közös dimenziókról tűnődik (*A megismerés pufferrónája, Közép-Európa*). Éva Kopacz lengyel kormányfő a bukás szelével bólogat, majd Brüsszelben ugyan elárulja a közös ügyet, de Prágában a Visegrádi Négyek találkoznak, és egyezségről nyilatkoznak. Balatonfüredre még a horvát elnök asszony is hivatalos, hogy erősödjön a kerítés-paktum. A magyar határ védelmére ki-ki katonai és technikai segítséggel szolgál. Pontokba szedett négy- és hattételes tervezetekkel csúcsról csúcsra szólózik Orbán a migránsügy európai távlatos kezelésére. A vöröslámpás ügyelők már sejtik, hogy omlik a ház, s igaza van a magyarnak, de lapítanak, és hiúsági önvédelemben süketelnek. A megoldás alapvető kérdése: Görögország teljesítse Európai Unió határvédelmi kötelezettségét. Eszükben sincs; végre megbosszulhatják a németeket, hogy nem engedtek a visszafizethetetlen adósságból. A törökök pedig zsarolnak. A kétezres évek elején, amikor az Unió chartája szövegeződött, s a kereszténység értékének megfogalmazása is szándéknak mutatkozott, Giscard d’Estaing azt mondta: a török más kultúrkör, ezért nem illenek az Európai Unió közösségébe. Most oda jutottunk, hogy az EU vezetése a hitegetéssel elkezdte az udvarlást, noha az eljegyzés is messzi van, de tudjuk, nem a harminc „fejezet bezárása” dönt az EU-tagság ügyében. Tapasztalat a görögöktől és kelet-európai magunkról: felvétel dolgában a Barroso-, majd Juncker-színvonalú EU-vezetés és adminisztráció, gazdasági, politikai érdekeltség folytán, a hazugság és az elvtelenség minden változatára szíves ötletekkel szolgál.

A kerítés pedig elkészült; a népvándorlás útvonala előbb Horvátország irányába, majd onnan Szlovénia felé terelődött, s az illegális horda megszűnt Magyarország jámborságát provokálni. De a vöröslámpás Európa kerítőnői és -urai nem nyughattak. Egykor a legfiatalabb francia miniszterelnök, a mára fáradt, cinikus sunyin pillogó külügyminiszter, Laurent Fabius napközben az orbáni megoldást kritizálta, majd főnökével, Manuel Vallsszal Calais-ba utazott, hogy az angolok által adományozott negyvenhét kilométeres drótkerítést felavassa. Merthogy hosszú évek óta több ezer migráns ember alatti állapotban táborozik a csalagút közelében; a kamionokat feltörik, megbénítják a vasúti közlekedést, hogy átjussanak a szigetországba. Calais polgármester-helyettese azt mondja: a brüsszeli biztos még arra sem érdemesítette a helyzetet, hogy a városba látogasson, ahol éjszakánként háború dúl a rendőrökkel, de ez ritka hír a nyugati liberálható médiumokban. Juncker urat pedig áthatja a büszkeség, hogy „Európa befogad”, s nem röstelli közölni szeptember 9-én: jövő év elejére kidolgozzák a migránskonceptiót. Kínjában a börtöntöltelék Ponta piszkolódik Bukarestben; a marokkói határon, a mentesítő határzárát üzemeltető s az akadályon kapaszkodó embereket levadászók országában a spanyol tévé is az orbáni kerítést gyalazza; Renzi olasz miniszterelnök Amerikában közölte: Európában nem a migránsügy a gond, hanem Putyinnál is inkább Orbán Viktor, majd éjszaka az olasz rendőrség Ventigmilia partjainál az átkelésre várakozó embereket ütlegette, sokakat behajtottak a tengerbe, s a sátrakat gépekkel eltakarították.

Elfeledtem említeni, hogy Drezdában, Münchenben tüntettek a bevándorlók ellen; egymás után gyújtották fel a menekülteknek tervezett házakat; Dánia lezárta határait; a Brüsszelből Párizsba tartó expresszen katonaviselt amerikaiak terrorista gyilkosságot akadályoztak meg, s különös utójáték: Kaliforniába hazatérve az egyik katonát megkéselték. A Frontex tavasz óta a brüsszeli ígéretés láthatatlan hadinépe, a Merkel–Juncker-féle tengely a velejéig valóságfogyatékos kvótarendszert zengi; a hazai ellenzék okoskodásait említeni se érdemes, Fodor Gábor pedig sületlen mondataival jelképe a liberális leépülésnek. Az iszlamista kohászok nyájas emberbarátok.

Váltságtanácskozások semmi-eredménnyel követik egymást, ha a komposok nem sztrájkolnak, ömlesztik az utasokat Leszbosz szigetére, aztán irány a macedón határ; s a turmixolt népáradat pedig változatlanul masíroz Németországba. A politikai giccs folytatódik a képes tudósításokban: három olasz kormánytag tizennyolc migránst búcsúztat, akiket Svédország fogad. És Luxemburg, mint soros elnök, egy repülőgépnyi érkezővel példázza a befogadás és népegyesülés diadalo távlatát. Ausztria nácizó kancellárja már szárnyaltatja nyelvi fantáziáját, amikor a kapu építését szivárogtatja a közvélemény elé. Londonban áradnak a levelek a magyar követségre: hetven százaléka a miniszterelnök hátrózottságát dicséri. Kiss-Rigó László nyilatkozatát a *Washington Post* hamisítva közölte. Kiszivárgott hír: Merkel már cenzúráztatná a közösségi oldalak véleményezési hullámát. A lengyel választások elsöpörték Eva Kopacdot. A győztes párt már erősebb szövetséget ígér a visegrádiaknak, így mintha Tusk Brüsszelben is érzékelné az új honi fuvallatot. Mert időközben a választások is színezik a köz vélekedését: erős fordulat Lengyelországban; s a két nácizó szocialista vezető hazájában torokra fagy a szó, mert az osztrák tartományi választásokban zsugorodik a szocialisták helyzete, s Horvátországban sem különben, oly annyira, hogy a kormányképtelen állapot tartósodik. Az USA-ban pedig az az államok egymás után közlik: a szír bevándorlókat nem fogadják...

Aztán november 13-án este a párizsi Bataclan-beli tömeggyilkosság, százharminc halott, kiobbantotta lanyha tehetetlenségéből az európai migránsügyet. A gyász komorságában szinte mulatságos nézni, hogy a szocialista polgárok mint vívódtak a jelképekkel, mert elnökük kérte: minden házra tűzzék ki a nemzeti lobogót, de hisz ez Le Pen pártjának a privilégiuma! Egy zászlógyártó kis műhely éjjel-nappal szakadatlan a kis és nagy zászlókat gyártotta, lám felvirágzott a nemzeti összetartozás! Sőt: világ antiterroristái egyesüljete! Holland körhahnizza elnöktársait, s immár mindenki légi támadást ígér az Iszlám Állam ellen. Aszad elnök személye persze bajosan engedi fércelni a koalíciót, s Fabius úr különösen bajba keveredett: a francia híradó egy korábbi nyilatkozatát vágja be, miszerint: „Aszadnak nincs helye a földön.” S most lám: főnöke, a francia elnök a szír elnökkel is számolva szervezi a népfrontos internacionalista bombázó műveleteket. Hajszojlik a terroristákat, de arról már nincs szó, hogy az *Hedbo* elleni merénylet óta mit mulasztott a francia titkosszolgálat. Sőt kiderült: az európai titkosszolgálatok között zavaros az együtt-

működés. Mindegyik fedi a titkait, a merénylők pedig flangálnak országhatárokon át. A párizsi események légkörében Európában erősödött a migránsellenes hangulat, mire Brüsszel guruja, Juncker kijelentette: a terrorizmus és a bevándorlók között semmi összefüggést nem szabad keresni. Hasonló tágasságban prédikált Xavier Bettel, Luxemburg miniszterelnöke, aki a hűvös őszben, életelvéhez híven, melegen pártfogolta a migránsokat, s persze orbánozott is a Budapesten rendezett európai liberálgyűldében. A hajsza nyomán megvilágosodik a belga rendőrség: már Brüsszel Molenbeek kerületében is keresik a párizsi szálakat, s megtudjuk: 830 terroristagyanús személyt adatoltak, akik pendliznek az ország és az Iszlám Állam hadszínterei között. És hogy Juncker befogadó mámorából is ébredessen: az is nyilvánossá válik, hogy a november 13-ai vérengzés főszervezője Magyarországon is járt, sőt alvilági cimborákat fuvarozott tovább Ausztrián át. Az óránként érkező hírek már-már emberi érzéseinket közönyösítik: egy iszlám kötődésű házaspár tizenöt fogyatékos gyilkolt meg Kaliforniában; Londonban, a földalatti állomáson (Leytonstone) valaki iszlamista kurjantás kíséretében késsel támadt az utasokra. Nincs az a hírfigyelő, aki tisztán látná, hogy az orosz, a francia, angol és az amerikai gépek hol, kiket és mit bombáznak. Egyéves imitált támadások után Obama most (december 7.) közölte: felszámoljuk az Iszlám Államot. A szakember azt mondja: a támadott elvetemültek átvonulnak más államba. Eric Zemmour francia író azt mondta: eredményesebb volna, ha Brüsszel Molenbeek negyedét szórják meg bombákkal. Az iszlamista azt üzenték Hollandnak, hogy ez még csak a kezdet, majd ő is sorra kerül. A svéd miniszterelnök közölte: az ország tovább nem bírja a nyomást; szabad idejünkben a drága befogadottak Finnországban kislányokat erőszakoltak meg. Dánia tucatnyi törvényt készít elő a bevándorlás megakadályozására – európai panoráma 2015. december elején: Orbán Viktor népszerűsége, példaereje pedig egyre növekszik. A *Figaro* népszerűségi mutatóját követően a *Le Monde* piszkoló cikkére áradtak az olvasói védíratok – lám az internet a szenny áradását nem privilegizálhatja, mert az igazság hangját is muszáj tudatni a világgal. F. Hollande változatlanul sunyított migránsügyben, amikor miniszterelnöke, Valls közölte: a bevándorlás mostani gyakorlata tovább nem vállalható. Aztán újabb rogyanás Franciaországban, ami jó ideje érlelődött, december 6-án a helyhatósági választáson tényé erősödött: Marine Le Pen pártja, a Front National, mely antiszemizmusát levedlette, de migránsfékező és a muszlimveszély programját nem tagadja, az első fordulót megnyerte. S az elemzők már 2017-es elnöki választásról vizionálnak. Baloldali-liberális riadalom, de tévedés, nem más, hanem maga az ok. Folytonos piszkolás, minősítés, nácizás után bevágott a vész Európa méreteiben is. Martin Schultz bigottsága és Guy Verhofstadt-féle hisztérikus és mániákus éberség végelgyengülésbe hullott: Felhőkakukkvár balos társadalma hitelét veszítette. Houellebecq víziója, az iszlám állam egyelőre halasztva! Houellebecq egyébiránt a *New York Times* online kiadásában közreadott röpiratban ítélte el az elmúlt évtizedek francia kormányait, mert a „valódi demokrácia” a népből vétetik. December 8-án, kedden Németország éves mig-

ráns hozománya elérte az egymilliót. Vizionálom én is a holnapot: Mozart operájának alternatív előadása: *Szöktetés a szerájBA*. Ahonnan nem menekülnek (a szerájBÓL) a szerelmesek, hanem a kinti gyilkos, erőszakos világot félve Belmonte és Constanza, Blonde és Pedrillo Ozmint kérik: hadd maradjanak a palotájában! Védettséget remélnék a békés pasától, hogy szerája jelenti a menedéket a Rém-világ ellen. És mindannyian a Maradás zsoltáraként éneklük Mozart operájának záró dallamát: „Akiben ég a bosszú lángja, / A lelke durva és fonák; / Ki tiszta szívből megbocsát, / Az igaz ember. Isten látja, / Akinek ennyi szó kevés, / Hadd érje gáncs és megvetés” (ford.: Hevesi Sándor).

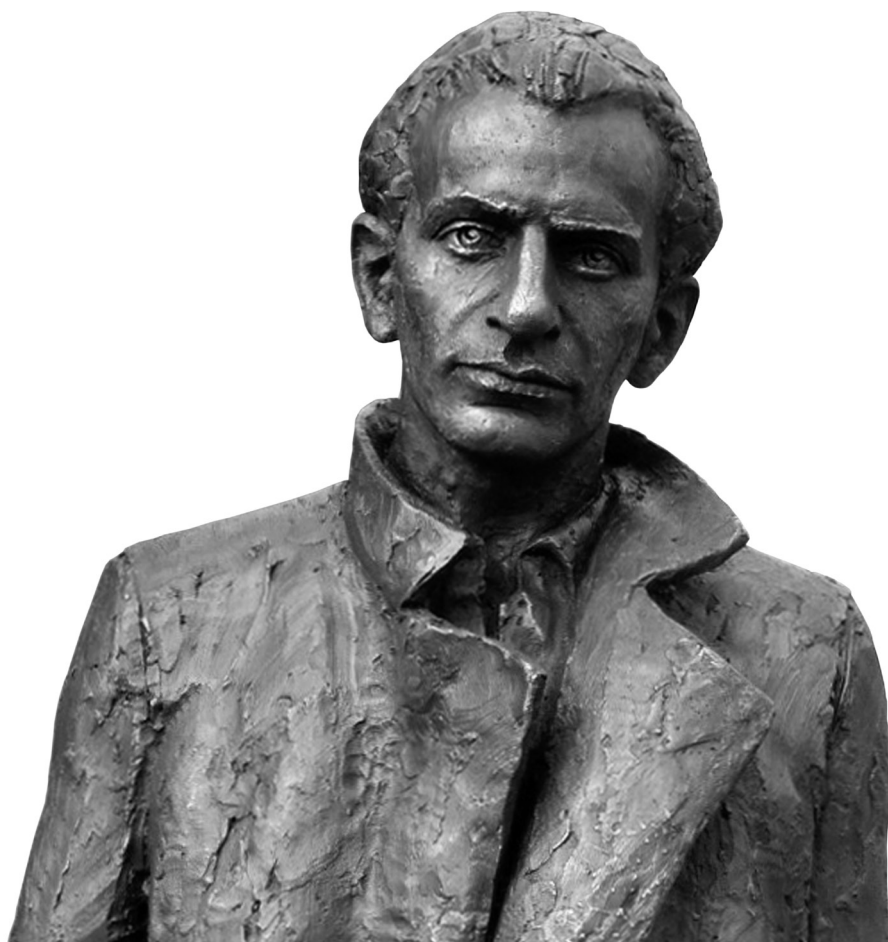
Változatos és egyre erősebb a felindultság, ám a vöröslámpás ház madameja rendíthetetlen. De hogy a török alku egyelőre biztató, jelzi: lám a határszűrő működik, a macedónok és a szlovénok után az osztrákok is építik a kerítést, sejteti: ez már Merkel bölintására is alakul, mert így retirálása nélkül az áradás apadhat, a tízezres nyomulás után december elején naponta ötezer formán érkeznek a német édenbe. Itthon a HVG ókori kedélye: nyitott a kalitka, egy Picasso-formán rajzolt galamb repül felé, s fölötte a szöveg: „Bezárkózással a terror ellen?” Féleszes: a kerítés mánia, a „kalicka”, mely az átkelőpontokhoz terel, hogy ne a földeket, ne a magántulajdont pusztítsák, hanem törvényesen jöjjön, aki jönni akar. A liberálmánia: a szabadság eszméjében a törvénytelen törvényesíti. Csak teszi magát, hun moralista – hun nem? Vélhetően eszesebb, mint mutatja, de hasonlatos önleszázalékolt társaihoz, sugallatos kérdéseit, dadogásait hallgatva Lázár János tájékoztatóján, gyakran szórakozunk. Orbán Viktor definíciója rájuk is áll: „A liberalizmus a hipokritaságnak rendszerré szervezett gondolati térsége” (Kötcse, 2015. szept. 5). Tekintélyes brüsszeli fórum az év emberének, Európa-formáló személynek jelölte, s már volt német lap, amely beismerte: Orbánnak volt igaza. Valójában mit is cselekedett a magyar miniszterelnök? Európai és nemzeti összeroppantásunk hadműveletét érzékelve vészjeleit küldte a földrésznek és az emberi nemzetségnek. És ne feledjük: Európa második legnagyobb zsidóközösségének a békéje a tét! Európa patriótájaként és felelős kormány vezetőjeként, a V4-es szabadcsapat élén „Nemet” mondva szervezte a megmaradás stratégiáját. Példás cselekvéssé emelte azt a honpolgári igényt, amelyet Páskándi Géza így fogalmazott az erőszakos önleépítés jeleit érzékelve: „Saját országom szuverenitását idegenekkel sérteni meg: főbenjáró bűn.” Göncz Árpádot eltemettük, vele és az évvel kimúlt „az idegen szép” rózsaszínben hirdetett világálma. Aki jön, és a törvények jegyében befogadjuk, az tisztelje az ország rendjét, szokásainkat és kultúránkat. A liberalizmus gyanútlanságba hazudta és silányította Európa polgárságát – s ezzel a parttalan engedékenység idiotizmusa megbukott.

VÁLTÓ IDŐBE ÉRKEZTÜNK – a mítoszi értelemben a „szabadság, egyenlőség, testvériség” kétszáz éve fogant igéje az Isten fosztotta világ kudarcvallása. A folytonosan emlegetett „közös európai értékek” mantrája politikai blöffé rongyolódott. Ilyenképpen a demokrácia is ámitás, hogy ürügyén kettős-hármas

szempontok anarchikus forgatagában a nagyhatalmi, gazdasági érdekek szövetsége a nemzeti és az európai hagyományok felszámolásának hadműveleti terepévé formálta a kontinenst. Houellebecq képzelt tanára a rektorral való disputáját így foglalta össze: „a kereszténység nagy civilizáció volt, és képzőművészeti megvalósulásai örökre ott élnek az emberiség emlékezetében; de lassacskán területet veszített, össze kellett bútoroznia a racionalizmussal, nem volt képes akarata alá hajtani a földi hatalmat, így szép lassan halálra ítélte önmagát – és hogy ennek mi az oka? Tulajdonképpen rejtély, Isten így határozott.”

Reményünk mégis az, hogy nem a vereség idejét éljük. Váltó időbe érkezünk – és gyermekeink, unokáink megmaradása végett bűnhődésünkben próbatételre ítéltünk.

Utóirat: 2015. december 9-i hír: az amerikai Time magazin Angela Merkelt az év emberének választotta. 1938-ban Adolf Hitlert nevezték az első helyre.

Györfi Lajos: Radnóti Miklós (mellszobor, részlet, bronz, Nemesradnóti, 2006)